ZAKON O OSNOVNOJ ŠKOLI ("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 11/2001, 11/2004, 17/2004 i 5/2017 - dr. zakon)

Odredbe Zakona o osnovnoj školi ("Sl. novine SBK", br. 11/2001, 11/2004 i 17/2004), koje se odnose na obrazovanje odraslih osoba, prestaju da važe danom stupanja na snagu Zakona o obrazovanju odraslih osoba ("Sl. novine SBK", br. 5/2017), odnosno 22. aprila 2017. godine.

ZAKON O OSNOVNOJ ŠKOLI

("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 11/2001, 11/2004, 17/2004 i 5/2017 - dr. zakon)

I OPĆE ODREDBE

Član 1

Osnovna škola je ustanova u kojoj se obavlja osnovni odgoj i obrazovanje učenika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja i učenika s teškoćama u psihofizičkom i tjelesnom razvoju, dodatno obrazovanje nadarenih učenika, obrazovanje učenika za druge vidove osnovnog obrazovanja i osnovno obrazovanje odraslih lica.

Član 2

Osnovna škola more biti: redovna, specijalna i osnovna škola za druge vidove osnovnog obrazovanja djece (muzička, baletna, plesna, likovna, sportska, itd.) u skladu s propisom Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton).

Osnovno obrazovanje i odgoj djelatnost je od javnog interesa.

Osnovna škola ima svojstvo pravnog lica.

Član 3

Osnovno obrazovanje je obavezno za svu djecu od šeste do petnaeste godine života.

Obavezno školovanje počinje u kalendarskoj godini u kojoj dijete do 1. juna navršava šest godina života i traje bez prijekida tokom perioda koji ne može biti kraći od osam godina.

Osnovno devetogodišnje obrazovanje u osnovnim školama na prostoru Kantona uvodi se sukcesivno od 2004./05. školske godine, nakon što nadležne kantonalne i opštinske institucije osiguraju uvjete za to.

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), na inicijativu ili uz saglasnost roditelja, može dopustiti da obavezno obrazovanje počne jednu godinu ranije ili kasnije ako je to u djetetovu interesu.

Obavezno obrazovanje besplatno je za svu djecu, što podrazumijeva osiguranje uvjeta za slobodan pristup i učestvovanje u školovanju, osiguranje pristupa besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom didaktičkom materijalu kojim škola raspolaže.

Član 4

Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u svim školama u skladu s članom 7. Okvirnoga zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 18/03, u daljnjem tekstu: Okvirni zakon).

Svi učenici učit će u školama pisma koja su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Do kraja trećeg razreda osnovne škole svi učenici trebaju naučiti oba službena pisma u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

Učitelji moraju uvažavati te objašnjavati razlike između tri službena jezika Bosne i Hercegovine kad god je to od značaja za predmet koji predaju.

Ne smije biti diskriminacije učenika zbog njihovih vjerskih, rasnih, nacionalnih, spolnih, kulturoloških i drugih posebnosti, kao niti zbog

korištenja bilo kojeg jezika ili pisma konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

Ne smije biti diskriminacije nastavnika ili drugog uposlenika pri imenovanju, uvjetima zaposlenja, napredovanju ili prilikom donošenja druge odluke u vezi s tom osobom, zbog toga što u školi koristi bilo koji od jezika konstitutivnih naroda, u usmenom ili pisanom izražavanju.

Član 4a

Danom stupanja na snagu ovoga zakona, ujedinit će se rukovodstvo i uprava u svim školama koje koriste istu školsku zgradu, i u područnim školama u kojima rukovodstvo i uprava nisu jedinstveni s matičnom školom, ili gdje se nastava izvodi prema više nastavnih planova i programa.

Škole iz stava 1. ovoga člana imat će jednog direktora i pomoćnika direktora koji ne mogu biti pripadnici istog konstitutivnog naroda, odnosno ostalih, jedan upravni odbor i jedan sekretarijat. Rukovođenje i upravaljanje školom uredit će se i organizirati na način koji osigurava ravnopravnost jezika, pisama, akata, školskih isprava i školskih programa.

Član 5

Državljaninu Bosne i Hercegovine koji se, u skladu sa Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 12/03), izjasni pripadnikom nacionalne manjine, osigurat će se nastava iz maternjeg jezika, kao i druga prava u skladu sa Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Ako osoba na koju se primjenjuje prethodni stav želi pohađati nastavu iz maternjeg jezika na svom jeziku, prilikom upisa obavijestit će školu da je pripadnik nacionalne manjine i škola će to prihvatiti kao činjenicu bez daljnjih provjera i dokaza.

Nastava iz maternjeg jezika može se obavljati u razredu, u zasebnom razredu ili grupi, ili pojedinačno.

Nastavnik zadužen za nastavu iz prethodnoga stava mora imati dovoljno znanja odnosnoga jezika kako bi se osiguralo da može

predavati jezik na odgovarajućem nivou.

Ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona (u daljnjem tekstu: ministar) odgovoran je za ustanovljavanje nastavnog plana i programa za nastavu maternjeg jezika i za osiguravanje nastavnih sredstava za tu nastavu.

II OSNIVANJE I RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 6

Osnovnu školu može osnovati domaće ili strano pravno ili fizičko lice, u svim oblicima vlasništva, u skladu s ovim zakonom.

Redovnu osnovnu školu, specijalnu osnovnu školu i osnovnu školu za druge vidove osnovnog obrazovanja (u daljnjem tekstu: osnovna škola) kao javnu ustanovu osniva Skupština Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Skupština Kantona), na prijedlog Vlade Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona).

Osnovna Škola osniva se u skladu s dugoročnim programom razvoja i koncepcijom osnovnog odgoja i obrazovanja, koji donosi Skupština Kantona.

Osnovnu školu mogu osnovati i dva ili više osnivača. Ako osnovnu školu osnivaju dva ili više osnivača, njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti uređuju se ugovorom.

Privatna škola može se osnovati u skladu s načelima i standardima utvrđenim ovim zakonom te ostalim uvjetima i kriterijima utvrđenim propisima iz oblasti obrazovanja.

Prije donošenja akta o osnivanju osnovne škole iz stava 1. ovoga člana, osnivač je dužan pribaviti saglasnost Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu Ministarstvo).

Elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja škole sačinjava predlagač.

Član 7

Osnivač osnovne škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad u skladu s pedagoškim standardima za osnovni odgoj i obrazovanja (u daljnjem tekstu: pedagoški standardi) na području Kantona i

normativima školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila (u daljnjem tekstu: normativi).

Pedagoške standarde i normative iz prethodnoga stava ovoga člana donosi Ministarstvo.

Član 8

Osnovna škola može se osnovati:

- ako postoji dovoljan broj učenika za formiranje 15 odjeljenja za redovnu osnovnu školu, 8 odjeljenja za specijalnu osnovnu školu i 12 odjeljenja za osnovnu muzičku školu

- ako je osiguran odgovarajući stručni nastavni kadar u skladu s nastavnim planovima i programima za osnovne škole

- ako su osigurane odgovarajuće školske prostorije, oprema, nastavna sredstva i učila u skladu s odgovarajućim normativima

Redovna osnovna škola može se osnovati i ako nije osiguran dovoljan broj učenika za formiranje 16 odjeljenja, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Bliže propise o utvrđivanju kriterija iz prethodnoga stava donosi Ministarstvo.

Na osnivanje osnovnih škola u privatnom vlasništvu ne odnosi se stav 1 alineja 1 ovoga člana.

Član 9

Osim što se upisuje u sudski registar, osnovna škola se upisuje u Registar osnovnih škola (u daljnjem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo.

U Registar se može upisati samo osnovna škola koja ispunjava uvjete iz člana 8 ovoga zakona, što utvrđuje Ministarstvo.

Spisak škola upisanih u Registar objavljuje se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Novoosnovana škola počinje s radom početkom školske godine. Statusne promjene škole mogu se obavljati na kraju školske godine, o čemu odluku donosi osnivač.

Statusne promjene škole obavezno se prijavljuju Ministarstvu radi upisa u Registar škola.

Član 10

Mrežu osnovnih škola utvrđuje Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva, uz mišljenje općina.

Odlukom o mreži osnovnih škola utvrđuju se: sjedišta osnovnih škola, statusna obilježja, nazivi škola, mjesta u kojima se izvode programi osnovnog školovanja i upisna područja iz kojih su učenici dužni pohađati školu.

Član 10a

Sve javne osnovne škole imaju upisno područje. Svi učenici u dobi obaveznog pohađanja nastave upisuju se u školu u upisnom području u kojem su nastanjeni, u skladu s članom 12. Okvirnoga zakona.

Kod formiranja upisnoga područja, svoj djeci će se omogućiti pohađanje nastave u školi koja je najbliža njihovom mjestu stanovanja.

Svi učenici u dobi obaveznog pohađanja nastave upisuju se u školu u upisnom području u kojem su nastanjeni, osim ako učenik pohađa privatnu školu.

Nakon okončanja upisnog perioda, škole će Ministarstvu dostaviti sve podatke o broju upisanih učenika, uključujući i podatke o izboru jezika, o čemu će se izjasniti roditelj ili staratelj.

Pohađanje nastave u određenoj školi obavezno je, osim ako učenik ne pohađa privatnu školu ili je izuzet od pohađanja škole kao što je to predviđeno ovim zakonom.

Na zahtjev djetetova roditelja, Ministarstvo može, u skladu s članom 12. Okvirnoga zakona, u izuzetnim slučajevima, dijete izuzeti od obaveze pohađanja nastave u određenoj školi iz ovoga člana ako je to potrebno da bi se zaštitila djetetova prava i ako se ustanovi da je to u djetetovu interesu.

Ministarstvo može izdati smjernice za odlučivanje o zahtjevu iz prethodnoga stava, vodeći računa da su smjernice u skladu s principima i pravima utvrđenim ovim zakonom.

Nakon završetka osnovnog obrazovanja na području Bosne i Hercegovine, učenici imaju pravo konkurirati za prijem u bilo koju srednju školu u kantonu. Upis u srednju školu zasnivat će se na uvjetima jednakopravnog takmičenja.

Škole su dužne osigurati svu moguću pomoć roditeljima i učenicima i, u skladu s važećim propisima, osigurati neophodne uvjete za ostvarivanje ovih prava, naročito ako se radi o izbjeglicama, raseljenim osobama ili povratnicima.

Član 11

Rad osnovne škole je javan.

Osnovna škola ima pečat.

Član 12

Osnovne škole mogu sarađivati i međusobno udruživati određene poslove, s tim da svaka osnovna škola zadržava svojstvo pravnog lica.

Član 13

Osnovna škola prestaje s radom ako ne ispunjava uvjete i zadatke radi kojih je osnovana ili ako ne postoji potreba za njenim daljnjim radom.

Akt o prestanku rada osnovne škole donosi osnivač.

Ako Ministarstvo utvrdi da osnovna škola ne ispunjava uvjete koji su propisani ovim zakonom, odredit će rok u kome će osnivač otkloniti utvrđene nedostatke.

Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Ministarstvo će predložiti osnivaču donošenje akta o prestanku rada škole.

Član 14

Ako osnivač ne donese odluku, na prijedlog Ministarstva, o prestanku rada osnovne škole u roku tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga iz prethodnoga člana, Ministarstvo donosi rješenje o prekidu rada osnovne škole.

Ovo rješenje će važiti do konačne odluke osnivača.

Aktom o prestanku, odnosno prekidu rada osnovne škole odredit će se rok prestanka rada, koji ne može biti prije završetka školske godine.

U slučaju prestanka, odnosno prekida rada osnovne škole, osnivač je dužan zatečenim učenicima omogućiti nastavak i završavanje započetog obrazovanja i odgoja.

Donošenjem akta o prestanku rada osnovne škole, pokreće se postupak brisanja škole iz Registra osnovnih škola.

Akt o prestanku rada osnovne škole objavljuje se u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

III ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD OSNOVNE ŠKOLE

Član 15

Odgojno-obrazovni rad ostvaruje se na osnovu nastavnih planova i programa za osnovne škole, sa zaedničkom jezgrom nastavnih planova i programa.

Nastavnim planom i programom utvrđuju se ciljevi i zadaci, sadržaj, oblici i postupci odgojno-obrazovnog rada, kao i izvođenje razredne, odnosno predmetne nastave u pojedinim razredima ili drugim oblicima organiziranog rada.

Nastavni plan i program mora odražavati interese konstitutivnih naroda u skladu s prihvaćenim evropskim i međunarodnim konvencijama.

Član 15a

Škola će promovirati i stititi vjerska prava i slobode, toleranciju i dijalog te će omogućiti priznatim crkvama i vjerskim zajednicama u Bosni i Hercegovini održavanje redovne nastave vjeronauke u osnovnoj školi, u skladu s njihovim učenjima i tradicijama.

Učenici će pohađati časove vjeronauke u skladu sa svojim vjerskim uvjerenjem i vjerskim uvjerenjem svojih roditelja ili staratelja. Prilikom upisa učenika u osnovnu školu, roditelji ili staratelji izabiru vjeronauku za svoje dijete, a oni koji to ne žele, mogu svoje dijete izuzeti od pohađanja vjeronauke, puštujući načelo slobode savjesti i vjere.

Škola se brine da učenici koji ne pohađaju časove vjeronauke ni na koji način ne budu dovedeni u nepovoljnu poziciju u odnosu prema drugim učenicima, te će tim učenicima osigurati nastavu ili vannastavne aktivnosti u vrijeme nastave vjeronauke.

Vjeroučitelj koji u školi predaje vjeronauku mora imati certifikat nadležne crkve ili vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini.

Član 16

Nastavne planove i programe za sve vrste škola donosi ministar u skladu sa zajedničkim jezgrom nastavnih planova i programa kako to propiše Agencija za nastavne planove i programe, i objavljuje ih u odgovarajućem službenom glasilu u Bosni i Hercegovini.

Standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata, koje ustanovljuje Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju u skladu s članovima 46. I 47. Okvirnoga zakona, donosi i provodi Ministarstvo.

Član 17

U redovnoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učenike normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja, posebni dodatni program za nadarene učenike te nastavni plan i program za odrasla lica.

U specijalnoj osnovnoj školi realizira se nastavni plan i program za učenike s teškoćama u psihičkom i fizičkom razvoju.

U osnovnoj muzičkoj školi ostvaruje se nastavni plan i program za osnovno muzičko obrazovanje i posebni dodatni program za nadarene učenike.

Član 18

Djeca i mladi s posebnim obrazovnim potrebama obrazovat će se u redovnim školama i prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program, prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izrađuje se za svakog učenika, uz obavezno određivanje defektološkog i logopedskog statusa.

Djeca i mladi s ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelimično ili u cjelini obrazovati u specijalnim odgojno-

obrazovnim ustanovama ako im nije moguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Djeca koja ne mogu pohađati redovnu školu mogu pohađati specijalno odjeljenje koje može biti u sastavu redovne škole.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad s djecom i mladima s posebnim potrebama te druga pitanja, bliže se uređuju podzakonskim propisom.

Član 19

Broj učenika u odjeljenju utvrđuje se pedagoškim standardima.

Osnovna škola može organizirati rad kombiniranih odjeljenja od I do IV razreda za istovremeno izvođenje nastave za više razreda, a najviše za četiri razreda.

Za učenike od V do VIII razreda škola može organizirati tečajnu nastavu.

Tečajna nastava se organizira za više razreda u jednom odjeljenju ako u osnovnoj školi nema dovoljan broj učenika za organiziranje odjeljenja jednog razreda.

Osnovna škola može organizirati produženi ili cjelodnevni boravak učenika, u skladu s pedagoškim standardima, po programu koji donosi Ministarstvo.

Član 20

Školska godina traje od 1. septembra tekuće godine do 31. augusta naredne godine.

Nastava u redovnoj i specijalnoj osnovnoj školi izvodi se po polugodištima i traje 37 radnih sedmica, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 35 nastavnih sedmica.

Nastava u završnom razredu škole iz prethodnoga stava ovoga člana traje 35 radnih sedmica, s tim da se nastavni programski sadržaji planiraju i realiziraju u okviru 33 nastavne sedmice.

Razlika u broju radnih i nastavnih sedmica koristi se za realizaciju posebnih programskih sadržaja, obilježavanje državnih i vjerskih praznika, kulturnih, sportskih i drugih aktivnosti škole utvrđenih godišnjim programom rada.

Član 21

Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.

Zimski odmor za učenike redovne i specijalne osnovne škole traje najduže tri sedmice, a Ijetni odmor od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine. Zimski odmor koristi se, u pravilu, nakon završetka prvog polugodišta.

Redovna i specijalna osnovna škola mogu odrediti da se dio zimskog odmora za učenike koristi u toku prvog ili drugog polugodišta.

Član 22

Osnovna škola organizira nastavni proces u petodnevnoj radnoj sedmici.

Nastavni sat u osnovnoj školi traje 45 minuta, a u specijalnoj školi 40 minuta.

Broj nastavnih sati u toku radne sedmice utvrđuje se nastavnim planom i programom, s tim da u toku dana učenici od I do III razreda ne mogu imati više od 4, a učenici od IV do VIII razreda više od 5 nastavnih sati redovne nastave.

Član 23

Osnovna škola dužna je u toku školske godine ostvariti nastavni plan i program, odnosno godišnji fond nastavnih sati.

Ako se utvrdi da osnovna škola nije ostvarila, u okviru predviđenog broja nastavnih sedmica, godišnji fond nastavnih sati, mora produžiti nastavu dok se ne ostvari godišnji fond nastavnih sati.

Član 24

Odgojno-obrazovni rad ne smije se prekidati u toku polugodišta, odnosno školske godine, izuzev uslijed elementarnih nepogoda, epidemije zaraznih bolesti i drugih posebno opravdanih razloga, o čemu odlučuje Ministarstvo.

Ministarstvo može odobriti, u zavisnosti o klimatskim ili drugim uvjetima, produžetak zimskog odmora najduže za jednu radnu sedmicu, s tim da u toku školske godine bude ostvaren godišnji fond nastavnih sati predviđen nastavnim planom i programom i realizirani programski sadržaji.

Član 25

Odgojno-obrazovni rad provodi se, osim nastavnog plana i programa, i na osnovu godišnjeg programa rada osnovne škole (u daljnjem tekstu: godišnji program).

Godišnjim programom rada, primjenom jedinstvene metodologije koju usvaja Pedagoški zavod, utvrđuju se nastavne obaveze, rad na profesionalnoj orijentaciji učenika, slobodne aktivnosti učenika, oblici, sadržaj, obim i raspored odgojno-obrazovnog rada i druge aktivnosti u osnovnoj školi.

Prijedlog godišnjeg programa rada škole utvrđuje nastavničko vijeće, a donosi ga upravni odbor škole najkasnije do 1. Oktobra za tekuću školsku godinu.

Izvještaj o radu i godišnji program rada škola dostavlja Pedagoškom zavodu koji obavlja i stručni nadzor, osnivaču i Ministarstvu.

Izvještaj o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

Član 26

Osnovna škola je dužna, u okviru godišnjeg programa rada škole, dostaviti Ministarstvu, Pedagoškom zavodu i osnivaču evidenciju o zaposlenom osoblju u školi i o podjeli predmeta i odjeljenja na nastavnike najkasnije do 1. oktobra tekuće godine.

Član 27

U osnovnoj školi nije dopušteno političko djelovanje i organiziranje.

Član 28

U osnovnoj školi organiziraju se slobodne aktivnosti učenika radi razvijanja i produbljivanja njihovih stvaralačkih sposobnosti i stjecanja pozitivnih navika i vještina.

Zadaci i programski sadržaj slobodnih aktivnosti utvrđuju se odgojno-obrazovnim programom i godišnjim programom u skladu s pedagoškim standardima.

Slobodne aktivnosti učenika ostvaruju se preko društava, sekcija, klubova, družina, grupa, učeničkih zadruga i drugih oblika, na principu dobrovoljnosti učenika.

Učenička zadruga može se organizirati s najmanje 30 učenika osnovne škole.

Sredstva učeničke zadruge i sredstva ostvarena radom učenika u školskim radionicama ne ulaze u ukupan prihod škole.

Član 29

Izleti, posjete, ekskurzije, društveno korisni rad, škola u prirodi i drugi oblici odgojno-obrazovnog rada predviđeni godišnjim programom, organiziraju se i izvode u okviru radnih dana, u skladu s načelima koja utvrđuje Pedagoški zavod.

Član 30

Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada, na prijedlog Pedagoškog zavoda, Ministarstvo može jednu ili više osnovnih škola proglasiti eksperimentalnom ili osnovati eksperimentalnu osnovnu školu.

Za eksperimentalnu školu može se odobriti odstupanje od odredbe ovoga zakona o primjeni nastavne norme, dnevnog i sedmičnog opterećenja učenika satima, načinu ocjenjivanja, formiranju odjeljenja i realizaciji nastavnoga plana i programa.

Osnivanje i rad eksperimentalnih osnovnih škola i proglašavanje postojećih škola eksperimentalnim uređuje se bližim propisom koji donosi Ministarstvo.

Član 31

U nastavnom procesu osnovne škole koriste se školski udžbenici i nastavna sredstva koja odobrava Ministarstvo.

Školski udžbenik je osnovno nastavno sredstvo koje obuhvata sadržaje iz nastavnog plana i programa za osnovne škole.

Pod školskim udžbenikom kao nastavnim sredstvom podrazumijevaju se i zbirka zadataka, priručnik, radna sveska i druga stručna literatura koja zamjenjuje udžbenik ili njegov sastavni dio, izrađena u skladu s koncepcijom udžbenika.

Nastavni plan i program ne može se primijeniti ako nisu osigurani odgovarajući udžbenici: novi, adaptirani, preuzeti ili prevedeni.

Član 31a

Tokom nastavnih i drugih aktivnosti u školi ne smiju se upotrebljavati ili izlagati didaktički ni drugi materijali, a nastavnici i drugo školsko osoblje ne smiju davati izjave, koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu ili religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj ili vjerskoj skupini.

Za nadzor nad provođenjem odredbi stava 1. ovoga člana nadležno je Ministarstvo. Po primljenoj prijavi, postupak provodi posebna komisija koju osniva ministar.

Na prijedlog komisije iz prethodnoga stava, Ministarstvo donosi konačnu i obavezujuću odluku.

Član 32

Osnovna škola ima pravila - statut koja usvaja upravni odbor.

Pravila škole, osim odredaba utvrđenih ovim zakonom sadrže i odredbe koje se odnose na:

- način ostvarivanja javnosti rada škole

- saradnju i način ostvarivanja saradnje škola s roditeljima učenika / članovima upravnog odbora škole

- način donošenja pravila o kućnom redu

- slobodne aktivnosti učenika

- sadržaje i oblike društvene, kulturne i sportske aktivnosti škole

- način napredovanja učenika

- način organiziranja tečajeva i drugih oblika aktivnosti osnovne škole

- organiziranje i rad produženog ili cjelodnevnog boravka učenika u školi.

IV UČENICI

Član 33

Upis u redovnu osnovnu školu obavlja se na osnovu spiska školskih obveznika koji školi dostavlja nadležna općinska služba.

Upis iz prethodnoga stava ovoga člana obavlja se tokom mjeseca aprila.

Upis u specijalnu osnovnu školu obavlja se na osnovu nalaza i mišljenja komisije za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece s teškoćama u psihičkom i tjelesnom razvoju i rješenja o kategorizaciji djeteta, koje donosi općinska služba za socijalnu zaštitu.

Upis iz prethodnoga stava traje od početka maja do kraja septembra.

Upis u pripremni razred osnovne škole za druge vidove osnovnog obrazovanja obavlja se od 20. augusta do 15. septembra.

Upis odraslih polaznika u redovnu osnovnu školu obavlja se najkasnije deset dana prije početka nastave za odrasla lica.

Član 34

Ocjenu sposobnosti djece pri upisu u redovnu osnovnu školu obavlja komisija sastavljena od pedagoga - psihologa, Ijekara i nastavnika razredne nastave.

Komisiju iz prethodnoga stava imenuje općinska služba za upravu nadležna za pitanja školstva, prema mjestu sjedišta škole.

Član 35

U specijalnu osnovnu školu može se, izuzetno, upisati i školski obveznik s navršenih deset godina života, na osnovu ocjene iz člana 33 stav 3 ovoga zakona.

Član 36

Redovna osnovna škola dužna je obaviti upis školskih obveznika normalnog psihičkog i tjelesnog razvoja s odredenog školskog područja te osnivaču i Ministarstvu podnijeti izvještaj o upisu do 30. juna tekuće godine.

Redovna osnovna Šškola određena za obrazovanje odraslih lica, podnosi osnivaču i Ministarstvu izvještaj o upisu odraslih lica

najkasnije deset dana nakon početka nastave.

Član 37

Za upis školskih obveznika, redovno pohađanje nastave i uredno izvršavanje obaveza učenika prema školi, odgovorni su roditelji, odnosno staratelji učenika.

Član 38

Ako u toku školovanja u razvoju učenika nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovnu ili iz redovne u specijalnu osnovnu školu, škola ce uputiti učenika u toj školskoj godini komisiji za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju.

Na osnovu nalaza i mišIjenja komisije iz prethodnoga stava ovoga člana, učenik se upisuje u odgovarajuću osnovnu školu, o čemu se obavještava Ministarstvo.

Član 39

Osnovna škola izdaje učeniku na početku školovanja đačku knjižicu kojom se potvrđuje status učenika.

U toku školovanja učenik može, na zahtjev roditelja ili staratelja, prelaziti iz jedne u drugu osnovnu školu. Prijelaz se vrši na osnovu pisanog akta - prijevodnice, koja se dostavlja službeno u roku sedam dana.

Kada učenik promijeni prebivalište, osnovna škola iz stava 2 ovoga člana u novom mjestu prebivališta dužna je upisati učenika.

Član 40

Kada učenik duže vrijeme ne pohađa nastavu zbog bolesti ili drugih opravdanih razloga, polaganjem ispita ili drugim oblikom nastavnog rada može nadoknaditi izgubljeno vrijeme i steći osnovno obrazovanje u redovnom roku.

Bliži propis o organiziranju, načinu polaganja i priznavanja ovih ispita, donosi Ministarstvo.

Član 41

Punoljetna lica koja nemaju završenu osnovnu školu (u daljnjem tekstu: odrasla lica), mogu stjecati osnovno obrazovanje pohađanjem nastave ili polaganjem ispita.

Osnovno obrazovanje odraslih lica može se izvoditi u osnovnim školama i drugim ustanovama koje ispunjavaju uvjete utvrđene ovim zakonom.

Ocjenu o ispunjenosti uvjeta i odobrenje za početak izvođenja programa obrazovanja odraslih lica, na zahtjev škole, odnosno druge ustanove, daje Ministarstvo.

Član 42

Troškove osnovnog školovanja odraslih lica snosi lice koje se obrazuje, poslodavac kod koga je zaposlen ili zavid za zapošljavanje.

Postupak, uvjete i način osnovnoškolskog obrazovanja odraslih lica uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Član 43

Praćenje, vrednovanje i ocjenjivanje u osnovnoj školi je stalno, u toku cijele školske godine.

Ocjene su brojčane. Ocjena se učeniku mora javno saopćiti i obrazložiti.

Brojčane ocjene iz predmeta su: odličan (5), vrlo drobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).

Bliže propise o napredovanju, vrednovanju j ocjenjivanju učenika donosi Ministarstvo.

Član 44

Uspjeh učenika i rezultati napredovanja učenika iz nastavnih predmeta svode se na kraju prvog i na kraju drugog polugodišta.

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključenih ocjena iz predmeta.

Zaključnu ocjenu u razrednoj nastavi utvrđuje učitelj - nastavnik razredne nastave.

Zaključne ocjene u predmetnoj nastavi utuđuje odjeljensko vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika.

Zaključnu ocjenu iz glavnog predmeta, na kraju drugog polugodišta u školi za druge vidove osnovnog obrazovanja utvrđuje komisija koju osniva nastavničko vijeće.

Nastavničko vijeće osnovne škole, nakon svake klasifikacije, analizira rad i rezultate rada odjeljenja, odjeljenskih vijeća i nastavnika, i škole u cjelini.

Član 45

Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.

Sve brojčane ocjene, osim ocjene nedovoljan (1), prolazne su.

Učenik je završio razred s uspjehom:

- odličan (5) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50

- vrlo dobar (4) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 3,50

- dobar (3) ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 2,50

- dovoljan (2) ako je postigao prosječnu ocjenu od 2,00 do 2,50

Učeniku koji ima jednu ili više nedovoljnih ocjena utvrđuje se opći uspjeh nedovoljan.

Član 46

Učenik koji u I, II, ili III razredu na kraju školske godine ima jednu nedovoljnu ocjenu, može nastaviti obrazovanje u narednom razredu uz saglasnost nastavničkog vijeća i roditelja.

Ukoliko učenik iz stava 1 ovoga člana s uspjehom završi naredni razred, smatra se da je savladao i gradivo prethodnoga razreda, a u protivnom učenik ponavlja posljednji pohađani razred.

Učenik od IV do VIII razreda koji na kraju nastavne godine ima jednu ili dvije nedovoljne ocjene, upućuje se na popravni ispit.

Učenik koji na kraju drugog polugodišta ima tri i više nedovoljnih ocjena, upućuje se da ponovi razred.

Učenik koji je upućen da ponovi razred, može zadržati status učenika do navršene 17. godine života, a u slučaju neprimjerenog odnosa prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima te školskoj imovini

može, po odluci nastavničkog vijeća, izgubiti status učenika osnovne škole kada navrši 15 godina života.

Član 47

Roditelj, odnosno staratelj učenika ima pravo prigovora na utvrđenu ocjenu ili opći uspjeh na kraju drugog polugodišta, odnosno na kraju školske godine.

Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću škole u roku tri dana od dana saopćavanja uspjeha učenika.

Nastavničko vijeće u roku tri dana odlučuje o prigovoru iz prethodnoga stava.

Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, osnovat će komisiju koja će provjeriti znanje učenika, u roku dva dana.

Ako nastavničko vijeće ne usvoji prigovor, učenik ili roditelj imaju pravo prigovora Ministarstvu koje će donijeti odluku u roku od tri dana. Odluka je obavezujuća za školu.

Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika u radu komisije.

Član 48

Učenik koji pokazuje izuzetne sposobnosti i postigne odličan uspjeh može u toku jedne školske godine završiti dva razreda, pod uvjetom i na način utvrđen pravilima škole.

Član 49

U osnovnoj školi ocjenjuje se i vladanje učenika.

Ocjene vladanja su: primjerno, vrlo dobro, dobro, zadovoljava i loše.

Ocjenu vladanja u razrednoj nastavi utvrđuje nastavnik razredne nastave, a u predmetnoj nastavi odjeljensko vijeće na prijedlog razrednika.

Član 50

O završenom osnovnom obrazovanju po odgovarajućem nastavnom planu i programu osnovne škole, učeniku se izdaje svjedodžba. Uz svjedodžbu škola može izdati uvjerenje o završenom V, VI i VII razredu osnovne škole, te list profesionalne orijentacije.

Član 51

Svjedodžbe stečene na području Bosne i Hercegovine imaju istu pravnu važnost.

Učenici koji završe pojedine razrede osnovne škole ili osnovnu školu u inozemstvu, nastavljaju obrazovanje na osnovu obavljene nostrifikacije, odnosno ekvivalencije svjedodžbe koju obavlja Ministarstvo u skladu s posebnim zakonom.

Član 52

Učeniku koji u toku osmogodišnjeg osnovnog obrazovanja i odgoja postigne odličan uspjeh iz svih nastavnih predmeta i ima primjerno vladanje, izdaje se, osim svjedodžbe o završenom osnovnom obrazovanju, u znak priznanja, i posebna diploma o postignutim rezultatima.

Obrazac posebne diplome iz prethodnoga stava utvrđuje Ministarstvo.

Član 53

Osnovna škola je obavezna voditi dokumentaciju i evidenciju o odgojno-obrazovnom radu osnovne škole.

Podaci u matičnoj knjizi i Ijetopisu škole trajne su vrijednosti.

Bliže propise o sadržaju svjedodžbe, uvjerenja, đačke knjižice, lista profesionalne orijentacije i načinu vođenja dokumentacije i evidencije u osnovnoj školi, donosi Ministarstvo.

Član 54

Radi podsticanja na što kvalitetniji uspjeh u odgojno-obrazovnom radu, učeniku se dodjeljuju pohvale i nagrade pod uvjetima i na način utvrđen pravilima škole.

Član 55

Učeniku koji se neprimjereno odnosi prema učenju, nastavnicima, drugim učenicima, slobodnim aktivnostima te školskoj imovini, mogu se izreći odgojno-disciplinske mjere.

Odgojno-disciplinske mjere su:

- opomena

- ukor razrednika

- ukor odjeljenskog vijeća

- ukor direktora

- ukor nastavničkog vijeća i premještaj u drugo odjeljenje iste škole

- premještaj u drugu najbližu osnovnu školu na području iste općine, koja je obavezna primiti takvog učenika, izuzev škola čiji osnivač nije Kanton.

Izrečena odgojno-disciplinska mjera vrijedi za školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se u toku školske godine ublažiti ili ukinuti.

Protiv izrečene odgojno-disciplinske mjere roditeij, odnosno staratelj učenika ima pravo žalbe u skladu s općim aktom škole.

Bliže odredbe o povredama discipline, postupku za utvrđivanje disciplinske odgovornosti učenika, naknadi pričinjene materijalne štete, trajanju izrečene odgojno-disciplinske mjere, ublažavanju i ukidanju te pojedinačnon odnosu na ocjene vladanja učenika, utvrđuju se pravilima osnovne škole.

V NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI

Član 56

Nastavnim planom i programom, u zavisnosti od vrste osnovne škole, utvrđuje se odgovarajuća visoka i viša stručna sprema nastavnika razredne i predmetne nastave i stručnog saradnika.

Za nastavnika razredne nastave, nastavnim planom i programom iz stava 1 ovoga člana utvrđuje se najmanje VI stepen stručne spreme razredne nastave.

Nastavnik razredne i predmetne nastave koji ispunjava uvjete utvrđene nastavnim planom i programom za redovnu i specijalnu osnovnu školu, može obavljati i poslove odgajatelja u učeničkim domovima.

Za obavljanje pedagoških, pedagoško-psiholoških i drugih poslova osnovna škola ima pedagoga i bibliotekara.

Broj stručnih saradnika i obavljanje njihovih poslova u osnovnoj školi utvrđuje se u skladu s pedagoškim standardima.

Član 57

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici biraju se na osnovu konkursa koji raspisuje upravni odbor osnovne škole.

Radnici iz stava 1. ovoga člana mogu zasnovati radni odnos na određeno vrijeme i bez konkursa ako se radi o privremenim zamjenama nastavnika i stručnih saradnika, a najduže na period od 60 dana.

Odluku o zasnivanju radnog odnosa na određeno vrijeme i bez konkursa donosi upravni odbor škole na prijedlog direktora škole.

Vjeroučitelj u školi ne može zasnovati radni odnos ako mu nadležna crkva ili vjerska zajednica nije izdala ispravu o ovlašćenju za podučavanje vjeronauke.

Član 58

Nastavnici, stručni saradnici i rukovodeći radnici ne mogu biti osobe koje su pravosnažno osuđene za krivično djelo koje ih čini nedostojnim za obavljanje djelatnosti osnovnog školstva. Nedostojnost za obavljanje odgojno-obrazovne djelatnosti, u skladu s općim aktom škole, ocjenjuje nastavničko vijeće.

Član 59

Nastavnik, stručni saradnik i saradnik koji prvi put zasniva radni odnos u školi, obavezan je položiti stručni ispit nakon isteka najmanje jedne, a najviše dvije godine neposrednog odgojno-obrazovnog rada, odnosno rada u osnovnoj školi.

Stručni ispit polaže se pred stručnom komisijom koju imenuje Ministarstvo.

Program stručnog ispita, imenovanje i sastav komisije, način polaganja i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu te vođenje evidencije o stručnom usavršavanju regulišu se propisom koji donosi Ministarstvo.

Član 60

Svi radnici osnovne škole obavezni su obaviti Ijekarski sistematski pregled prije početka nastave za nastupajuću školsku godinu, koji organizira osnovna škola.

Osobe koje boluju od zarazne ili nervne bolesti i alkoholičari ne mogu raditi u osnovnoj školi.

Ako se u toku školske godine ustanovi da je nastavnik obolio od zarazne bolesti ili ima ozbiljne psihičke poremećaje, bit će oslobođen izvođenja nastave, odnosno obavljanja svoga posla.

Član 61

Pravilima osnovne škole utvrđuje se raspored radnog vremena nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u okviru 40-satne radne sedmice i korištenje godišnjeg odmora, u skladu s pedagoškim standardima.

Nastavnik u okviru 40-satne radne sedmice može imati najviše 25 nastavnih sati svih vrsta i oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada koji se ostvaruje u osnovnoj školi.

Izuzetno, nastavnik može najduže za jednu školsku godinu, pod uvjetima utvrđenim pravilima škole, imati do 35 nastavnih sati sedmično neposrednog odgojno-obrazovnog rada s učenicima.

Norme nastavnih sati u nastavi utvrđuju se pedagoškim standardima.

Član 62

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici koriste godišnji odmor, u pravilu, u toku ljetnog odmora učenika.

Nastavnici, stručni saradnici i saradnici koji zbog bolovanja i drugih opravdanih razloga ne iskoriste godišnji odmor u toku ljetnog odmora, mogu ga koristiti u trajanju od 30 radnih dana do 30. juna naredne godine.

Član 63

Nastavnici imaju pravo i obavezu organizirati i obavljati neposredan odgojno-obrazovni rad, pratiti, podsticati i pomagati razvoj učenika, stručno se usavršavati i izvršavati druge zadatke utvrđene ovim zakonom i pravilima osnovne škole.

Član 64

Za samostalno i uspješno izvršavanje poslova i zadataka i ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada, nastavnici i stručni saradnici

ocjenjuju se jedanput u dvije godine.

Rezultat ocjenjivanja rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u osnovnoj školi omogućava stjecanje zvanja i napredovanje pod odgovarajućim uvjetima.

Ocjenjivanje, napredovanje i stručno usavršavanje nastavnika, stručnih saradnika i saradnika utvrđuje se bližim propisom koji donosi Ministarstvo.

Član 65

Nastavnik koji bude dva puta uzastopno ocijenjen nezadovoljavajućom ocjenom, gubi pravo na daljnji rad u nastavi.

Član 66

Nastavnik može izgubiti pravo na daljnji rad u nastavi ako nastavničko vijeće, Pedagoški zavod koji obavlja stručni nadzor ili prosvjetna inspekcija, utvrde da nastavnik ne izvršava svoje obaveze u skladu s nastavnim planom i programom, ovim zakonom, drugim propisima i pravilima škole.

Nastavniku prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj je ispunio uvjete za prestanak radnoga odnosa u skladu sa Zakonom o radu i drugim propisima o statusnim pravima radnika iz radnoga odnosa.

Član 67

U slučaju prestanka prava nastavnika da obavIja neposredno odgojno-obrazovni rad u osnovnoj školi, taj se nastavnik može rasporediti na druge poslove, odnosno radne zadatke koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi.

Ako nastavnik kojem je prestalo pravo da izvodi nastavu ne bude raspoređen na druge poslove, odnosno radne zadatke, ostaje u osnovnoj školi sve dok ne zasnuje radni odnos u drugoj ustanovi ili dok mu ne prestane radni odnos po drugom osnovu, ali najduže jednu godinu od prestanka prava na izvođenje nastave, nakon čega mu prestaje radni odnos.

Za vrijeme dok se nalazi u školi, nastavniku pripadaju sva prava iz radnog odnosa.

VI NADZOR

Član 68

Nadzor nad provođenjem ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavlja Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor provode prosvjetni inspektori u skladu s posebnim zakonom.

Stručni pedagoški nadzor obavljaju zavodi za školstvo, u skladu s propisima koje donosi Ministarstvo.

Član 69

Stručni nadzor obavlja se nad radom, organizacijom, izvođenjem nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada, nad radom nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u svim osnovnim školama radi kontinuiranog unapređenja odgojno-obrazovnog rada.

Stručni nadzor, osim ostalog, obuhvata:

- praćenje primjene nastavnih planova i programa, odnosno ciljeva i zadataka, sadržaja i obima, oblika, metoda i postupaka odgojno-obrazovnog rada

- praćenje rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi, kao i rada direktora osnovne škole

- pružanje stručne pomoći u planiranju, programiranju i organiziranju odgojno-obrazovnog rada, ocjenjivanju i napredovanju učenika, a posebno nadarenih učenika.

Bliži propis o obavljanju stručnog nadzora donosi Ministarstvo.

Osnovna škola dužna je omogućiti nesmetano obavljanje stručnog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju koja se vodi u školi.

Član 70

O obavljenom stručnom nadzoru Ministarstvu i nastavničkom vijeću osnovne škole podnosi se izvještaj, koji utiče na ocjenjivanje rada i napredovanje nastavnika, stručnih saradnika i saradnika.

VII UPRAVLJANJE

Član 71

Organ upravljanja u osnovnoj školi je upravni odbor, a školom rukovodi direktor osnovne škole.

Član 72

Osnovnom školom upravlja upravni odbor škole, koji se bira iz reda osoblja škole, osnivača škole, lokalne zajednice i roditelja, prema postupku koji podzakonskim propisom uređuje ministar. Izbor se obavlja po načelu ravnopravne zastupljenosti predstavnika ovih struktura.

Sastav upravnog odbora škole mora odražavati nacionalnu strukturu učenika, roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, u skladu s Okvirnim zakonom.

Upravni odbor osnovne škole imenuje osnivač.

Predsjednik upravnog odbora ne može biti iz reda zaposlenika iz te škole.

Upravni odbor osnovne škole, čiji je osnivač Skupština Kantona imenuje i razrješava, u ime osnivača, Vlada Kantona.

Upravni odbor imenuje se na period od četiri godine. Po isteku ovog perioda ista osoba može biti ponovo imenovana za člana upravnog odbora.

Osnivač, odnosno Vlada Kantona može razriješiti člana upravnog odbora osnovne škole i prije isteka vremena na koje je imenovan ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan i nezakonit rad osnovne škole, na njegov lični zahtjev i u drugim slučajevima predviđenim pravilima škole.

Obavljanje dužnosti člana upravnog odbora škole dobrovoljno je i bez naknade.

Član 73

Upravni odbor škole, osim poslova utvrđenih u ovom zakonu, obavlja i slijedeće poslove:

- bira nastavnike

- odlučuje o prestanku prava nastavnika, stručnih saradnika i saradnika na daljnji odgojno-obrazovni rad

- donosi odluku o broju, organiziranju i ukidanju odjeljenja osnovne škole

- donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun

- razmatra ostvarivanje godišnjeg programa rada i realizaciju nastavnog plana i programa

- usvaja izvještaje o finansijskom poslovanju

- usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad direktora

- odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno staratelja učenika na rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika

- odlučuje, na prijedlog nastavničkog vijeća i direktora osnovne škole, o prigovorima nastavnika i stručnih saradnika izjavljenim na ocjenu o radu

- razmatra odluke i preporuke nastavničkog vijeća o preduzetim mjerama

- odlučuje o prigovoru radnika na rješenje kojim je odlučeno o pravima i obavezama radnika iz radnog odnosa u osnovnoj školi

- donosi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka te druge opće akte škole

- rješava pitanja odnosa s osnivačem škole

- podnosi osnivaču, najmanje jedanput godišnje, izvještaj o poslovanju osnovne škole

- obavlja i druge poslove utvrđene pravilima škole

Član 74

Osnovnom školom rukovodi director koji se imenuje na vrijeme od četiri godine i može biti ponovno imenovan.

Za direktora osnovne škole može biti imenovana osoba koja, osim općih uvjeta u pogledu stručne spreme, ispunjava i uvjete za nastavnika ili pedagoga i ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgojno-obrazovnim poslovima, a naročito se ističe svojim radom u pedagoškoj teoriji i praksi.

Član 75

Upravni odbor raspisuje konkurs za direktora osnovne škole koji se objavljuje u sredstvima javnog informisanja.

Konkurs za direktora osnovne škole sadrži odgovarajuće uvjete iz prethodnoga člana, trajanje konkursa, postupak i trajanje procedure izbora kandidata i način obavještavanja kandidata o rezultatima konkursa.

Direktora osnovne škole kojoj je osnivač Skupština Kantona imenuje i razrješava upravni odbor, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Direktora osnovne škole kojoj Kanton nije osnivač imenuje upravni odbor, uz saglasnost osnivača i Ministarstva.

Ministarstvo može, preko upravnih odbora i osnivača škole pokrenuti razrješenje direktora škole i prije roka na koji je imenovan ako utvrdi da ne izvršava utvrđene obaveze i rokove zadate ovim zakonom i drugim propisima.

Izuzetno, za vrijeme ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti, direktora osnovne škole čiji je osnivač Skupština Kantona imenuje Vlada Kantona.

Član 76

Ako se po konkursu ne izabere direktor, upravni odbor osnovne škole kao javne ustanove imenuje vršioca dužnosti iz reda nastavnika i stručnih saradnika škole, bez konkursa, uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Vršilac dužnosti ima sva prava i dužnosti direktora škole.

Vršilac dužnosti imenuje se na period do šest mjeseci.

Član 77

Direktor osnovne škole, osim poslova i zadataka utvrđenih zakonom, obavlja i slijedeće poslove:

- predlaže program odgojno-obrazovnog rada i aktivnosti za unapređivanje toga rada u okviru godišnjeg programa rada

- odlučuje o raspoređivanju nastavnika i radnika osnovne škole na određene poslove i zadatke, u skladu s rezultatima rada

- podnosi izvještaj o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada te o materijalnom poslovanju osnovne škole, upravnom odboru škole, osnivaču i Ministarstvu

- obavlja i druge poslove i radne zadatke predviđene pravilima škole i ovim zakonom.

Direktor osnovne škole odgovoran je za svakodnevno rukovođenje školom i za vođenje pedagoških aktivnosti škole.

Član 78

Upravni odbor može razriješiti direktora osnovne škole kao javne ustanove i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- na lični zahtjev

- ako su zbog provođenja akta ili odluke koju je donio nastale veće štete po ustanovu ili radnike zaposlene u ustanovi

- ako upravni odbor ne prihvati izvještaj o radu škole

- ako je rad direktora u stručno-pedagoškom nadzoru ocijenjen nezadovoljavajućim ili po prijedlogu Ministarstva, a na osnovu nalaza prosvjetne inspekcije

U slučajevima iz alineja 2, 3 i 4 razrješenje direktora može od upravnog odbora zahtijevati osnivač i Ministarstvo.

Ako upravni odbor ne obavi predloženo razrješenje direktora osnovne škole kao javne ustanove u roku dva mjeseca od dana prijema prijedloga Ministarstva, Ministarstvo će samo obaviti razrješenje i istovremeno imenovati vršioca dužnosti direktora osnovne škole, a najduže na period od 6 mjeseci.

Član 79

Ako ista osoba ne bude ponovo imenovana za direktora, škola je obavezna osigurati mu radno mjesto u skladu s njegovom stručnom spremom i radnim iskustvom.

Član 80

Osnovna škola može imati pomoćnika direktora u skladu s pedagoškim standardima.

Pomoćnika direktora bira upravni odbor škole, na prijedlog direktora, iz reda nastavnika škole.

Postupak izbora pomoćnika direktora, ovIaštenja i dužnosti utvrđuju se općim aktom škole.

Član 81

Osnovna škola obavezno ima sekretara.

Za sekretara osnovne škole može biti izabrana osoba koja ima najmanje višu stručnu spremu, s tim da prioritet pri prijemu imaju kandidati pravne struke.

VIII STRUČNI ORGANI

Član 82

U osnovnoj školi osnivaju se stručni organi:

- nastavničko vijeće, koje čine svi nastavnici i stručni saradnici škole

- odjeljensko vijeće, koje čine nastavnici jednog odjeljenja

- stručni aktiv nastavnika određenih nastavnih oblasti.

Član 83

Radom nastavničkog vijeća rukovodi direktor osnovne škole.

Nastavničko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- donosi odluke o organizaciji odgojno-obrazovnog rada

- prati ostvarivanje nastavnog plana i programa i preduzima mjere za njegovo izvršavanje te o tom podnosi izvještaj upravnom odboru

- utvrđuje prijedlog i razmatra realizaciju godišnjeg programa rada škole, program stručnog usavršavanja nastavnika i stručnih saradnika, program rada stručnih organa i komisija

- bira oblike nastave, saglasno tome raspoređuje učenike i obavlja podjelu predmeta na nastavnike, odnosno raspoređuje rad u 40-satnoj radnoj sedmici

- analizira uspjeh učenika i rad razrednih vijeća

- određuje rukovodioce razrednih vijeća

- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika te predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada

- imenuje komisije za polaganje ispita

- razmatra izvještaje o obavljenom stručnom inspekcijskom nadzoru

- poduzima odgovarajuće mjere i stara se o izvršenju tih mjera

- odobrava učeniku završavanje dvaju razreda u toku jedne školske godine

- stara se o profesionalnom usmjeravanju učenika

- razmatra odgojno-disciplinske mjere i donosi odgovarajuće odluke

- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i općim aktom škole

Odjeljensko vijeće obavlja slijedeće poslove:

- prati razvoj učenika i, na osnovu toga, predlaže izbor programa

- neposredno učestvuje u profesionalnoj orijentaciji učenika

- odlučuje o programima za nadarene učenike, za učenike koji zaostaju u napredovanju i oblicima nastave koji će se primjenjivati u razredu u cjelini, ili za pojedinačne grupe učenika, ili učenike pojedinačno

- usklađuje rad nastavnika u odgojno-obrazovnom procesu

- utvrđuje zaključne ocjene učenika

- analizira rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika i predlaže mjere za unapređivanje odgojno-obrazovnog rada učenika

- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i općim aktom škole.

Član 85

Sadržaji i način rada aktiva nastavnika, grupe predmeta i razrednika utvrđuju se pravilima osnovne škole.

IX POTREBE I INTERESI DRUŠTVA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU I ODGOJU

Član 86

Potrebe i interesi društva u osnovnom odgoju i obrazovanju, u smislu ovoga zakona, su:

- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u redovnim osnovnim školama

- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u specijalnim osnovnim školama

- dodatno obrazovanje nadarenih učenika u redovnim osnovnim školama

- osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u osnovnim školama pri specijalnim zavodima

- posebno obrazovanje i odgoj učenika sa specijalnim potrebama

- stručno usavršavanje nastavnika

- izdavanje udžbenika, priručnika i druge stručne literature za potrebe osnovne škole

Član 87

Sredstva za zadovoljavanje potreba i interesa društva iz prethodnoga člana ovoga zakona u školama u kojima je Kanton osnivač, osiguravaju se iz kantonalnog budžeta.

Osnovne škole čiji osnivač nije Kanton, mogu se sufinansirati i sredstvima kantonalnog budžeta ukoliko su njihovi programi od interesa za Kanton.

Osnivač će sufinansirati troškove prijevoza za učenike koji stanuju u naseljima udaljenim od škole više od 4 km, po kriterijima koje predloži Ministarstvo.

Član 88

Osnovna Škola može stjecati prihod i:

- od donacija pravnih i fizičkih lica i humanitarnih organizacija

- iz legata, poklona i zavještanja

- prodajom proizvoda i usluga koje škola može imati

- prodajom intelektualnih usluga i materijalnih dobara

- osnovna muzička, baletna, plesna, likovna i sportska škola, sredstva mogu stjecati još i naknadom roditelja, čiju visinu utvrđuje upravni odbor uz saglasnost Ministarstva.

Član 89

Radi povezivanja s društvenom zajednicom i saradnje roditelja i škole, u osnovnoj školi osniva se vijeće roditelja i vijeće učenika.

Vijeće roditelja čine predstavnici roditelja, predstavnici škole (nastavnici, učenici i administrativno osoblje) i zainteresirani predstavnici lokalne zajednice, s tim da većinu u vijeću čine roditelji.

Način i postupak osnivanja i rada vijeća bliže se uređuje općim aktima škole i statutom vijeća.

Vijeće roditelja:

a. promovira interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi

b. predstavlja stavove roditelja učenika upravnom odboru škole

c. podstiče aktivno uključivanje roditelja u rad škole

d. informira upravni odbor škole o svojim stavovima, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, kada procijeni da je to potrebno ili na zahtjev upravnog odbora škole

e. učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi

f. predlaže i bira predstavnike roditelja u upravni odbor škole.

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika čije su dužnosti:

a. promoviranje interesa škole u zajednici na čijem području se škola nalazi

b. predstavljanje stavova učenika o radu skole

c. informiranje upravnog odbora škole o svojim stavovima, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, kada procijeni da je to potrebno ili na zahtjev upravnog odbora škole.

Postupak osnivanja i način rada vijeća učenika utvrđuju se općim aktima škole.

U svrhu poboIjšanja saradnje između lokalne zajednice, škola i roditelja, u osnovnim školama može se osnovati udruženje roditelja i nastavnika.

X KAZNENE ODREDBE

Član 90

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola:

1. ako otpočne s radom prije nego što je upisana u Registar osnovnih škola koji vodi Ministarstvo (član 9 ovoga zakona)

2. ako izvodi nastavu po nastavnom planu i programu koji nije donio nadležni organ (član 16 ovoga zakona)

3. ako bez odluke Ministarstva prekine nastavu (član 24 ovoga zakona)

4. ako se u školi upotrebljavaju udžbenici i nastavna sredstva koja nije odobrio nadležni organ (član 31 ovoga zakona)

5. ako redovna osnovna škola u mjesecu aprilu, a specijalna osnovna škola u mjesecu maju, ne upišu odraslu djecu sa svog školskog područja (član 33 ovoga zakona)

6. ako izvještaj o upisu ne dostavi nadležnim organima (osnivaču, Ministarstvu i Pedagoškom zavodu) u propisanom roku (član 36 ovoga zakona)

7. ako ne uputi učenika na komisiju najkasnije do kraja školske godine u tekućoj godini, ako kod njega nastupe promjene koje zahtijevaju prijelaz iz specijalne u redovnu ili iz redovne u specijalnu osnovnu školu (član 38 ovoga zakona)

8. ako ne upiše učenika koji je doselio na područje škole ili ako ga upiše bez prijevodnice koju popunjava škola iz koje je došao (član 39 ovoga zakona)

9. ako obavi ispite suprotno bližim propisima iz članova 40, 41 i 42 ovoga zakona.

Za prekršaje iz prethodnoga stava ovoga zakona kaznit će se i odgovorno lice u osnovnoj školi novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 500,00 KM.

Član 91

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola:

1. ako učenici imaju više od nastavnim planom i programom predviđenih sati u toku jedne radne sedmice (član 22 ovoga zakona)

2. ako ne produži nastavu kada nije realiziran godišnji fond nastavnih sati i realizirani programski sadržaji (član 23 ovoga zakona)

3. ako ne obavlja i redovno ocjenjivanje učenika na način utvrđen zakonom (član 43 ovoga zakona)

4. ako uputi učenika od I do IV razreda da ponovi razred, a o tome nije odlučilo nastavničko vijeće (član 46 ovoga zakona)

5. ako ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju (član 53 ovoga zakona)

6. ako ne organizira Ijekarski pregled nastavnika (član 60 ovoga zakona)

7. ako jedanput u dvije godine ne ocijeni rad nastavnika (član 64 ovoga zakona)

Za prekršaje iz prethodnoga stava kaznit će se odgovorno lice u osnovnoj školi novčanom kaznom u iznosu od 200,00 do 500,00 KM.

Član 92

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj roditelj, odnosno staratelj ako ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu (član 37 ovoga zakona).

Ukoliko ni poslije izvršene kazne roditelj ne upiše dijete u osnovnu školu, odnosno ako dijete ne pohađa nastavu, kazna se ponavlja.

XI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 93

Postojeće osnovne škole dužne su ispuniti uvjete utvrđene članom 8 ovoga zakona i, u skladu s članom 9 ovoga zakona, upisati se u Registar osnovnih škola do kraja 2001. godine.

Član 94

Postojeće osnovne škole dužne su uskladiti svoju organizaciju, djelatnost i opća akta s odredbama ovoga zakona najkasnije 6 mjeseci po njegovu donošenju.

Škole iz prethodnoga stava dužne su obaviti izbor članova upravnih odbora i direktora prema odredbama ovoga zakona u roku 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 95

Skupština Kantona preuzima prava i obaveze osnivača prema postojećim osnovnim školama osnovanim po ranijim propisima, a na osnovu utvrđene mreže osnovnih škola u skladu s članom 10 ovoga zakona.

Član 96

Ministarstvo će u roku 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona donijeti provedbene propise iz ovoga zakona.

Do donošenja propisa iz prethodnoga stava, primjenjivat će se zatečeni provedbeni propisi ukoliko nisu u suprotnosti s ovim zakonom.

Član 97

Za nastavnike i stručne saradnike koji nemaju propisanu školsku spremu u skladu s ovim zakonom, škola je dužna držati stalno otvoren konkurs za popunu tih radnih mjesta licima koja ispunjavaju zakonom propisane uvjete.

Odredbe iz stava 1 ovoga člana ne odnose se na nastavnike s radnim stažom dužim od 15 godina ako su pri zasnivanju radnog odnosa zadovoljavali propisane uvjete po ranije važećim pravnim propisima.

Član 98

Pedagoške standarde i normative iz člana 7 ovoga zakona Ministarstvo je dužno donijeti u roku 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Do njihova donošenja, Ministarstvo može pojedinačnim aktima uređivati pojedina pitanja iz pedagoških standarda i normativa.

Do osnivanja kantonalnog Pedagoškog zavoda koristit će se usluge Pedagoškog zavoda Sarajevo i Zavoda za školstvo Mostar.

Član 99

Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaju se primjenjivati svi raniji propisi o osnovnom školovanju na području Kantona.

Član 100

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o osnovnoj školi

("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 11/2004)

Član 18

Ovaj zakon se objavljuje u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona" i stupa na snagu na dan objavljivanja.

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o osnovnoj školi

("Sl. novine Srednjobosanskog kantona", br. 17/2004)

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu idućega dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog" kantona", a njime se potvrđuje Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi, koji je donio visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu Odlukom kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovnoj školi ("Službene novine Srednjebosanskog kantona", broj 11/04) i koji je stupio na snagu 4. augusta 2004. godine.